

Szerkesztőségi iroda:
Nagyberek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagyberek-
rek. Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felélés szerkesztő: Dr. Mayer Jenő.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 32— K
Félévre ——— 16— K
Negyedévre ——— 8— K
Egy hóra ——— 270 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagyberek, 1917.

XLVI. évfolyam, 183. szám.

Szombat, augusztus 11

Megbukott az orosz-román mentesítő offenzíva.

Az orosz-román seregek veszedelme.

Budapest, aug. 11. Délutáni távirat. A sajtószállásról jelentik:

**Az orosz-román mentesítő offenzíva megbukott. Az Erdély ellen harcbe-
vett ellenséges seregek elváltak.**

**Az ellenség a Folticeni Locna vonalat, Foksánitól északra minden erejével
előreláthatólag védeni fogja. Az Ojto i szorosnál visszavetett ellenség kénytelen
lesz visszavonulni Locna mögé.**

Bern, aug. 11. Délutáni távirat.

A Matinnak jelentik Jassyból:

**A központiak hadseregei teljes nyomatékkal folytatják az orosz-román
fronton az áttörést.**

**Az ellenséges tüzérség nyomozó tulsúlyánál fogva és bizonyos orosz csa-
patok gyengesége folytán a németeknek sikerült az orosz-román csapatokat több
helyen visszavetniük.**

**Mackensen csapatai nagy heveséssel támadnak. A románokat máris vissza-
vetették a Duna-szakaszon.**

**Az orosz és román hadseregeket — hacsak valami csoda nem történik —
a legrosszabb sors fenyegeti.**

**Jassyban növekszik a zürzavar és a rémület. Az országutak telve vannak
menekülőkkal.**

**A Gaulois attól tart, hogy az oroszok a Pruth folyón lesznek kénytele-
nek visszavonulni, ez esetben pedig egész tréningüket elvesztenék, ami a hadsereg
élelmezését nagyon megnehezítené.**

Entente lapok az orosz és ro- mán seregek helyzetéről.

Genf, aug. 11. Délutáni távirat.

Berthout tábornok írja: A mos-
tani visszavonulás Oroszországra nem
olyan borzasztó, mint aminő végzetes
lehet Romániára. Nehány nap múlva
a román hadseregnek el kell hagynia
egész Moldvát.

A Journal szerint Mackensen
Foksáni-csatája következtében az egész
Moldva veszélyben van.

A Matin szerint Jassyt közvetlen
veszély fenyegeti, miután Czernovitz el-
este óta a román és orosz hadsereg
között nincs vasutösszeköttetés.

Bonnar Law az orosz helyzetről.

Budapest, aug. 11. A Magyar
Távirati Irodának jelentik Bernből:

A Times szerint Bonnar Law
az alsóházban a következő kijelentést
tette:

**Veszedelmes válságban va-
gyunk. Az orosz események nagy
változást idéztek elő a helyzetben.
Ezen csapástól megszédült min-
den nemzet, amely résztvesz a
harcban.**

Oroszországban mindenféle véres zavargások vannak.

Berlin, aug. 11. Délutáni távirat.

Kazánban véres utcai harcok
voltak. A kerület katonai parancsnoka,
Korovicsenko tábornok is megse-
besült.

Korovicsenko nemrég jelentette, hogy
a maximalistákat véres utcai harcok
árán leverték, most azonban újabb lá-
zadás tört ki, a kormányhű csapatok
sortüzet adtak a lázadókra, akik közül
négy százán meghaltak.

Kievben, Kazánban, Szeretovban és
Moszkvában óriási tüntetéseket rendez-
tek, nagyobb hadisegélyt és azonnali
békét követeltek. A kievi polgármestert
elfogták.

Gyilkolják az orosz tábornokokat.

Karlsruhe, aug. 11. Jekateri-
noszlov katonai parancsnokát, Kaul-
bart tábornokot meggyilkolták. Ezért
az ottani katonatanácsot feloszlatták.

A tegnap esti Wolf-jelentés.

Berlin, aug. 11. A Wolff-iroda
újságoti péntek estéről:

Flandriában reggel az angoloknak
Ypern és Holleback között előretörő erős
támadási meghiúsultak.

Keleten az Ojtoz völgyben és Moldva
nyugati részében csapataink sikeresen
előretörnek.

Az orosz közhangulat Francia- ország ellen.

Szentpétervár, aug. 11. Dé-
utáni távirat. Az Izvesztj Michaelis kan-
cellár leleplezése kapcsán felveti a kér-
dést, hogy mondta-e Briand, hogy neki
mindegy, mit mondanak Oroszország
alsóbb néposztályai. Ha igen, akkor a
francia kormányt végzetes örület fogta
el; Az orosz nép nem azért csinált
forradalmat, hogy néma csorda marad-
jon. Legfőbb ideje, hogy kigázoljunk
ezen végzetes örületből. A munkástanács
ismét az annekszió és kártalanítás nél-
küli viágbékét követeli a népek önren-
delkezési jogának alapján. A koalíció
kormány csak ezen program figyelembe-
vételével maradhat helyén.

Német ellentámadás nyugaton.

Zürich, augusztus 11. Délutáni
távirat.

A Secolo írja: A nyugati had-
színtéren a németek ellentámadásai
egyre erőteljesebbek. Minduntalan újabb
csapattesteket vetnek harcba.

A londoni munkáspárt és a stockholmi konferencia.

London, aug. 11. A munkáspárt
végrehajtó bizottsága kilencedikén há-
rom szótöbbséggel hozzájárult a július
26-iki határozathoz, amely szerint a
párt elküldi megbízottait a stockholmi
konferenciára.

London, aug. 11. Délutáni tá-
virat. Reutter-jelentés. A munkások kon-
ferenciája 1,846.000 szavazattal 550.000
szavazat ellenében elhatározta, hogy a
stockholmi konferencián képviselteti
magát.

A munkáspárt delegáltjai Hender-
son beszéde után hasonló határozatot
hoztak.

Új angol háborús kölcsön.

London, augusztus 11. Délutáni
távirat.

Az alsóház, amely legközelebb októ-
ber másodikáig elnapolja üléseit, má-
sodik olvasásban elfogadott egy törvény-
javaslatot arról, hogy a kormány két-
százötven millió font sterling kölcsönt
vehessen fel.

Bonner Law kijelentette, hogy ha-
csak előre nem látható események nem
következnek az elnapolás ideje alatt, az
említett kölcsönre nem lesz szükség.

Győzelmesen haladunk előre. — Átléptük a Susita-szakaszt.

Budapest, aug. 11. A sajtószállásról jelentik:

A Foksanitól északra folyó harcokban hatodika óta osztrák-magyar csapatok is résztvesznek.

Csapatunk tegnap kemény harc után elérték a Tisite-utat.

Az Ojtozi-szorostól délre honvédek rohammal elfoglaltak fontos magaslatokat. Délután hat óraker a honvédek ismét támadtak és áttörték az ellenséges állásokat.

Ugyancsak honvédek rohammal elfoglalták a Maranju-magaslatot.

A Moldova völgyében az ellenséges ellenállás némileg megerősödött. Szereth városa előtt sem tört még meg az ellenség ellenállása.

Berlin, aug. 11. A Wolfiroda közli:

Keleten az oroszok a Szuczava és Pruth között a legnagyobb erőfeszítéseket tették a szövetséges csapatok visszaverésére, de kudarcot vallottak.

Szivós ellenállás után a szövetségesek folytatták előrehaladásukat.

Hatalmas előretörésünk folytán Foksanitól északra a Susita-szakaszt széles arcvonalon átléptük. Az ellenség összes kísérletei, hogy rendkívül erős ellentámadással, amelyet néhol tizenötzörös hullámszerűségben kergettek előre, visszavegyék elvesztett állásaikat, meghiúsultak. Egész rohamhullámok elpusztultak tűzünkben.

Torontálvármegye új főispánja.

Budapest, augusztus 11. Délutáni távirat. Az Esti Újság írja: Torontálmegye főispánjára a kormány a tegnapi minisztertanács határozata alapján Steier György dr. honvédelmi miniszteriumi címzetes osztálytanácsost, a hazafias délvidéki németiség egyik vezéremberét nevezi ki.

A temesmegyei főispánág kérdésében Joanovicsot elejtették, helyébe Kórossy György verseci főszolgabíróvá nevezik ki.

A tegnapi minisztertanács.

Budapest, aug. 11. A tegnapi minisztertanács délután 4 órától este kilenc óráig tartott. A p p o n y i Albert gróf kivételével, akit Tóth János államtitkár helyettesített, valamennyi miniszter jelen volt a tanácskozáson.

A minisztertanács folyó ügyeken kívül élelmezési kérdésekkel, a hadisegélyek dolgával és a hadiözvegyek ellátásának mikénti rendezésével foglalkozott.

Tisza István bucsuja.

Budapest, aug. 11. Tisza István gróf a Budapesti Tudósító utján nyilatkozatot tesz közzé, amelyben a bevonulása alkalmával hozzáérkezett rokonszeny megnyilatkozásokat megköszöni, miután külön-külön mindegyikre nem válaszolhat.

Egész élete vezérlő irányelvét követi — írja — amidőn most a harctéren is teljesíteni akarja honpolgári kötelességét. Biztosítja elváratait, hogy mindent megtett, amit megtehetett a politikai kötelesség teljesítése terén. A párt vezetése kipróbált, vele egyetértő kezében marad. Ha a parlamenti küzdelmek ideje újból elérkezik, ezen a téren is teljesíteni fogja kötelességét.

Nagy Ferenc a közlelmezési hivatal alelnöke.

Budapest, aug. 11. A Magyar Tudósító jelenti:

A Hivatalos lap holnap közli Nagy Ferenc miskolci főispánnak a közlelmezési hivatal alelnökévé való kinevezését.

HIREK.

— Hivatalos jelentések aug. hó 10-ikéről. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti harctér:

Mackensen vezértábornagy hadserege Foksanitól északra elkeseredett harc árán a szövetségesek erős orosz és román ellentámadások ismételt visszaverése után elfoglalták a Susita északi partját.

József főherceg vezérezredes arcvonala: Az Ojtozi-műt mindkét oldalán Rohr vezér-

ezredes osztrák-magyar és német ezredei tegnapelőtt a heeresztrai hatalmasan kiépített megerősített állások ellen előretörték és tegnap szivós támadással elűzték az ellenséget az említett községtől délre emelkedő magaslatokról. Súlyos véres veszteségei mellett az ellenség foglyokban több mint 1400 embert és 30 géppuskát veszített. Az oroszok kénytelenek voltak a román Bisztricza mentén fekvő Holdától északra is átengedni makacsul védett állásaikat rohamozó honvédeknek. Bukovinában Solkánál és Csernovitztól délkeletre előrehaladtunk. A kozákok által előrehajtott orosz gyalogság ellentámadásai a helyzetet semmit sem változtathattak.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Brodnyál osztrák-magyar és német rohamcsapatok az orosz árkokból 200 foglyot szállítottak be.

Olasz harctér:

Déli-tiroiban Morri mellett osztagaink betörték az ellenség vonalába egy árkot elfoglaltak, egy tisztet és 53 főnyi legénységet szállítottak be.

Balkán harctér:

A helyzet változatlan.

Események a tengeren:

E hó nyolcadikáról kilencedikére virradó éjjel mintegy 25 ellenséges repülőgép körülbelül 90 bombát dobott Pólára. Az okozott kár katonai berendezésben semmi és a városban csak jelentéktelen. Két személy könnyen megsebesült. — A hajóhad parancsnoksága.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Flandriában tegnap a tüzéségi tevékenység változó látási viszonyok mellett egyenlően erejű volt. Este általában erősbödött, egész északra folyamán tartott és ma a kora reggeli órákban az Yser és Allys között pergőtüzzé fokozódott. Ezután Yperntől keletre és délkeletre széles arcvonalzakaszon erős ellenséges gyalogsági támadások következtek. Artoisban a tüzéségi harc a Lens mindkét oldalán és a Scarpetól délre igen élénk volt. Este az angolok a Mochy Pewesill uttól az Arras Cambroi-i orszáig sűrű tömegekben támadtak. Megsemmisítő tűzünk pusztító hatást ért el készütségei árkaiban. Az előrenyomuló rohamhullámok védőtűzünkkel és harcdezt csapatainkkal vívott közelharcban a legsúlyosabb veszteségeket szenvedték és azokat mindenütt visszavertük. St. Quentinól északra brandenburgi zászlóaljak elragadtak a franciáktól néhány arcvonalat 1200 méter szélességben. Az ellenséges ellentámadások meghiúsultak, több mint 150 foglyot maradt kezünkön.

A német trónörökös hadserege: A nyugati Champagneban Soisson és Reims között, a Maas mindkét partján a tüzelés időnkint jelentékeny erőre emelkedett. Egy francia felderítő osztagot, amely a Laon Soisson-i műtől árkaikba hatolt ellentámadással elűztük. A Maastól keletre Wachewilletől északra badeni rohamcsapatok betörték a franciák állásába és számos foglyot hoztak magukkal. Gondermann hadnagy két kötött léghajót lőtt le.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Dünaburgnál Smorgontól délre és Brodnyál feléledt a harci tevékenység. Brodnyál német és osztrák-magyar csapatoknak egy vállalkozása több mint 200 foglyot eredményezett.

József főherceg vezérezredes arcvonala: Csernovitztól délkeletre makacs harc folyt. Csapatunk több ponton behatoltak az oroszok határmenti állásaiba. A Szereth lapályon és a Solkánál ellenséges támadások visszaverése után szintén eredményt értünk el. A Topus és a Putna-völgye között a szövetséges csapatok a románok szivós ellenállása ellenére több magaslati állást rohammal elfoglaltak. A két legutóbbi napon az Ojtozi-szakaszon több mint 1400 foglyot ejtettünk és 3 géppuskát zsákmányoltunk.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Foksanitól Adjungtuig terjedő vasútvonal mindkét oldalán német hadosztályok széles arcvonalon kikényszerítették az átkelést a Susitán. Az ellenség elkeseredett ellentámadásban nagy tömegek harcbevetése mellett igyekezett előrenyomulásunkat feltartóztatni. Szárnyunk ellen intézett összes támadásai a legsúlyosabb vesztesége mellett meghiúsultak.

Macedon arcvonal:

Nem történt különös esemény. — Ludendorff.

— Tanácsülés. Nagybeeskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a rendes heti folyóügyeken kívül elhatározták, hogy a képviselőtestület utólagos hozzájárulásával a bérköcsi-díjakat az eddig érvényben volt viteldíjak kétszeresére emelik.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZINHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, augusztus hó 11-én két előadás: fél 7 és 9 órakor

Vasárnap, augusztus hó 12-én négy előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor

A sárga álarc.

Elsőrangú detektívshlager 4 felvonásban. A főszerepben John Hines, amerika legügyesebb detektívje.

A szerelem szava.

Nagyhatású dráma 4 felvonásban. A főszerepben Henry Porten.

Az ártatlan vére. Misztérium 3 felvonásban.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Vasárnap, augusztus 12-én 3 előadás,
6, 8 és fél 10 órákor, randes helyárrakkal

Egyszer volt..

Megható dráma 5 felvonásban. Főszereplő:

Leda Gys az új mozistar.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Kedden: Nordisk ujdonság.

Helyárrak: Mérsékel: páholyülés 80 f. I. hely 70 f. II. hely 60 f. III. hely 40 f. Randes: páholyülés 1-20 K. I. hely 1- K. II. hely 80 f. III. hely 50 f.

— **Te Deum Csernovitz visszafoglalásáért.** Püspöki intézkedés folytán holnap, vasárnap Csernovitz felszabadulásának öröme a nagymise előtt ünnepélyes Te Deum lesz a rk. plébánia-templomban.

— **A közlelmezési bizottság ülése.** Nagybecskerek város közlelmezési bizottsága ma délután 5 órákor ülést tartott, amelyen a városi lakosság gabonaellátásáról tanácskoztak. Az ülés lefolyásáról lapunk hétfői számában hozunk részletes tudósítást.

— **T: nitónői áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Majorné Erdei Margit beregszászi és dr. Lugossyné Hordonka Anna nagybecskereki állami elemi népiskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

— **Tűz egy szérűskertben.** Az elmúlt éjjel fél tizenkettőkor *Worgits* Misa szérűskertjében tűz támadt és hat gazdának szalma és polyva készlete és 3 holdnyi buzatermése elpusztult. A cséplőgép egész nap dolgozott és a buzának legnagyobb része már ki volt csépelve és így nagyjából csak szalma lett a tűz martaléka. Odaégett 14 kazal szalma és pelyva és a cséplőgép mellett levő 2-3 holdnyi buza. A tűz kitörése után először az ott alvó munkások láttak az oltáshoz, majd odaérkezett a tűzoltóság, a csendőrség és katonaság és ezeknek sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni azáltal, hogy a szomszédos kazlakat vízzel lelocsolták. A rendőrség megindította a nyomozást a tűz keletkezési okának megállapítására és az eddigiek során az a feltevés valószínű, hogy a tüzet cigarettából vagy pipából eredő szikra okozhatta.

— **Elveszett.** Április hó 14-én éjjel Szegeden a katonai légénységi váróteremből egy hátizsákot egy Nagybecskerekre utazó katona tévedésből elvitt. A hátizsákban egy fehér zománcozott ételhordó és egy acéltáveső volt. Aki ezen acéltávesőt tulajdonosának *Ortutay Béla* főhadnagynak Arad, Perényi-utca 5 sz. címre visszaküldi 100 korona jutalomban részesül.

— **Felelnek a hadisegélyeket.** Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf az Országos Hadigondozó Hivatal elnöke egy újságíró előtt kijelentette, hogy illetékes helyen foglalkoznak a hadisegélyek felelmesének tervével. Erre vonatkozólag most dolgozzák ki a részleteket s az egész tervezet már legközebb a minisztertanács elé kerül.

— **Dr. Bathori szemorvos** a Váraljai-utca 6. sz. alá költözött.

— **Uj német ruházatközpont** legújabb rendelete szerint ezentul az ugynevezett fényüzési ruháneműt még korlátozottabb számban vehetik a németek, mint eddig. 1917 végéig német férfi legfeljebb csak két felöltőt és két öltönyt, német nő pedig legfeljebb két kabátot, három ruhát és két bluzt vehet. Ezeket is csak úgy, ha megkapja az ugynevezett fényüzési ruháneműekre szóló utalványt. Mind a férfi, mind a női ruha bármely részének vásárlása egyenlő egy egész ruha vásárlásával.

— **Az agy- és gerincvelő megbetegedéseinek,** lelki betegségeknél és idegbajoknál a természetes „*Ferenc József*“ keserűvíz kisebbíti a gyomor és a belek működésében támadt rendeltenségeket, bármennyire is elhatalmasodtak már; szabályszerű és kielégítő székletet hoz létre, élénkíti az emésztést, javítja az étvágyat s hosszabb időn át tartó használatnál is biztosan és enyhén, a legcsekélyebb izgatás nélkül hat.

A nők választójoga

egyhangulag a

Diana

puder és krém mellett nyilatkozik meg, mert e két szer a női szépség egyedüli biztosítéka. Próbadohoz kor. 1- Nagy doboz „ 250

Mindenütt kapható!

A jövő és a nemzetközi jog

Irta: *Bodó János* honvédszázados.

Az államok viszálykodásainak békés elintézésére feltétlenül a leghivatottabb a nemzetközi választott bíróság, amelynek célját az alább említett egyezmény 37. cikke is úgy tünteti fel: „hogy az államok közt felmerülő vitás ügyek az illető államok választotta bírák és a jog tisztelete alapján nyerjenek elintézését.“ Ugy az 1899. évi, mint az 1907. évi megkötött hágai egyezmények közül az első a nemzetközi viszályok békés elintézéséről szól. A bevezető szövegben az aláíró hatalmak ki is jelentik, hogy: „Átharva attól a szilárd akarattól, hogy az általános béke fenntartására közreműködjenek; eltökélvén azt, hogy a nemzetközi viszályok barátságos elintézését minden erejükkel előmozdítják; felismerve azt a kölcsönösséget, amely a felvilágosodott nemzetek összességének tagjait egyesíti; kiterjeszteni óhajtván a jog uralmát és erősíteni a nemzetközi igazságszertet...“ — kötik meg az erre vonatkozó egyezményt. Az általános béke fenntartásáról (Du maintien de la paix générale) az egyezmény első cikke gyanánt továbbá kijelentik a szerződő hatalmak: „abból a célból, hogy az államok közt az erőszak igénybevétele, amennyire lehetséges elejét vegyék, abban egyeznek meg, hogy minden erejükkel törekedni fognak a nemzetközi vitás kérdések békés elintézésének biztosítására.“ Tehát, ha általánosságban is, de már törvényileg kifejezésre jut az államok részéről a tartós béke iránti hajlandóság, ami kezdetnek már érdem. Az egyezmény 38. cikke szerint: „Jogi természetű kérdésekben és pedig első sorban a nemzetközi egyezmények értelmezésének vagy alkalmazásának kérdései-

ben a szerződő hatalmak a választott bíróságot a leghathatósabb és egyszersmind a legméltányosabb módnak ismerik el a diplomáciai uton meg nem oldott vitás ügyek elintézésére. Kívánatos volna tehát, hogy az említett kérdésekre nézve felmerülő vitás ügyekben a szerződő hatalmak előforduló esetben, amennyiben a körülmények megengedik, a választott bíróságot vegyék igénybe.“ A 37. cikkben meg is van aztán említve, hogy: „A választott bíróság igénybevétele magában foglalja a kötelezettséget arra, hogy az illető államok jóhiszeműen alávetik magukat a választott bíróság ítéletének.“ A hágai I. egyezmény mindezen határozványai igazolják, hogy a tartós béke megővására már is jelentős nemzetközi intézkedések történtek. A világháboru, a nagy tanítómester, meg fogja mutatni ama módokat, amelyek lehetségessé teszik minden viszálykodásnak jogi uton való sima elintézését. Mennél bővebb lesz idézett egyezmény tartalma, annál jobban biztosítatik a béke. S mert a nagy háboru befejezte után annak következményeként intenzíven ki fog fejlődni a nemzetközi jogi közösség, azért ennek folyamánként korlátozva lesz azon lehetőségek száma, amelyek a háborut előidézhetik. Mihelyt több lesz a jogi garancia a háboru lokalizálására, annál természetesebb, hogy a béke is jobban állandósítsa „van. Ez pedig azt jelenti, hogy a háboru készülődések a béke csöndjében megszűnnek és a fegyverkezés csupán az állami hatalommal arányban álló hadsereg fenntartására vonatkozik, ami a leszerelésnek mindenesetre egy tünetét képezi. Abszolút leszerelésről beszélni mindaddig, míg a hatalmak imperialista, illetve hódító politikát üznek, lehetetlen. Vannak tudósok, kik a békét csak akkor látják örökkévalóságában elérkezettnek, ha a földte minden talpalattnyi része már kölcsönös megelégedésre, testvériesen fel van osztva a hatalmak között, miáltal minden állam már csak belső gyarapodására és gazdagodására törekszik. De hol ez az idő?

A nemzetközi választott bíróság szervezése a jelen formájában még nem tökéletes. A világháboru utánra jut az az idő, amikor a hatalmak az „összes“ viszályok békés elintézését a választott bíróságra ruházhatják majd át. Mihelyt ez meg lenne, biztosítva volna a hosszú béke. Nem egy talán most még kissé optimista jogtudós a nemzetközi bíráskodás intézményében a „világbéke“ megszületését véli látni, (sőt némelyek a „világ egyesült államát“!) aminek hitelt is lehet adni annyiban, hogy ez az az ut mondhatni a legrövidebb, amely Kant szép eszméjéhez: az emberiség boldogítását célzó örök békéhez vezet. A választott bíróságnak, miután nemzetközi, mi-ként az állambelinek, viszont erőben nyilvánuló hatalmat kell majd adni, amellyel azután minden körülmények között ítéleteit végre tudja hajtani. Hogy miként lesz ez a kérdés megoldva, azt persze előre látni még nem lehet. A hollandi Van Vollenhofen e célból egy nemzetközi rendőrhatalmat gondol felállítani, amely flottából és szárazföldi hadseregből állana. Erich taaár jónak látja egy örökké semleges állam megállapítását.

Ha 1914 július 28-án a gaz marénylő fel nem gyújtja egész Európát lángbaborító harci bombát, egy mult évben már megtartották volna a harmadik béke konferenciát, amelyhez már az összes előkészületek meg voltak tevé. Remélni lehet, hogy a háboru után oly terjedelmes és tartalmas, a gyakorlatra alapított programmal tartják meg a békekongresszust, hogy eredményének jótékony kihatása a messze jövőbe fog elnyúlni.

A béke megszilárdítására szolgálni fog, — mint az a bécsi Lamasch avagy van Vollenhofen professzor is követeli a harmadik konferenciától, — ha nemzetközi jogilag bizonyos megtorlás (büntetés) alá tartozik majd a tömegszennvedélynek, a közbangulatnak háborus törekvésekre akár a sajtó, akár más uton történő felusztása. A sajtónak sokszor tulzott és veszélyes munkáját már nem egy esetben láttuk. Mint Zoller is egyik munkájában felemlíti, 1913. július havában, midőn Bulgária mély sebektől vérezve tehetetlenül vergődött a küzdelem porondján, Románia a kedélyek mesterséges felkorbácsolása révén

Kevés és drága a szappan!

Mosakdjunk

„ZOLIN“

szappanpótló mosdótablettával!

Mindenütt kapható!

Készíti: Brázay Kálmán szappangyára Budafok.

nem ártotta a nemzetközi jog lelkiismeretén átgázolva, bevonulni Bulgáriába. Az olasz sajtó agitációját szintén jól ismerjük, amelylyel a semlegesség feladását követelte, azon jelszóval, hogy ez a háború a román és német kultúra élet-halál harca; hirdette továbbá, hogy a háború a leigázott testvérek felszabadítására elkerülhetetlenül szükséges.

A tömeglélekre jótékony és káros suggestióval bír a zsrnalisztika, tehát utóbbi irányban való befolyását hatékony eszközökkel mérsekelní kell. Lamasch és van Vollenhofen a többi között a túlzott sovinizmus leküzdését követelik, vagyis amikor ezen hazafias erény más állam elleni oktalán ingerlésben, hajszában és lázításban nyilvánul meg.

A békekonzferenciának oly sok szép és nemes eszmét kell megvalósítani, amelyek elvitáztatlanul egy tartós béke zálogát fogják képezni.

Nem egy merész jóslás, hanem egy reális alapokon nyugvó számítás, ha azt állítjuk, hogy a világháború meghozza az erőszak felett a jog uralmát, a nemzetközi igazságérzetet, amelynek természetes következménye lesz, hogy a nemzetközi jog üdvös törvénye a nyugodt — ha nem is örökké tartó — békét fogja biztosítani és a háborús törekvésekkel szemben a népek boldogulását képező kulturális és gazdasági irányzatok lépnek előtérbe teljes és áldásos érvényesülésben. Egyrészt majd a nemzetközi jog kerékkötő szabályai, másrészt a háborúval járó súlyos áldozatok kényszeríteni fogják a versengő államokat, hogy a béke nyugalmában éljenek és hogy ügyes bajos dolgokat mint legfelsőbb és legutolsó fórum: a nemzetközi választott bíróság intézze el, békés, barátságos megoldásban.

A jövőtől tehát több békét és kevesebb háborút várhatunk.

A hágai békepalota ablakait díszítő mondat: „Si vis pacem, para justitiam!” tartalma a gyakorlatban is megvalósul, mert a békéhez még több jogot és igazságot: törvényeket fogunk teremteni.

(Vége.)

Irodalom.

Szávay Zoltán új verskötete. Szávay Zoltán, a fiatal magyar líra egyik legtehetségesebb képviselője új verskötettel lépett elő. „Játék egy pár rimmal” cím alatt adta közre legújabb Verseit, de a poézisa nem játék, hanem a legigazibb, legemberibb és legköltőibb érzék és gondolatok gazdag tárháza. Egy csudaszép érzésekkel teli poétalélek közvetlen megnyilatkozásai csak a versek, amelyeknek az adja meg a valódi értéket, hogy mindig igaz érzések csendülnek fel bennük, hogy nyelvezete kitűnő magyaros, hogy stílusa és formaérzéke kifogástalan, sok helyütt mesteri.

Az egyik versben az élet szépségeiről ír és azt mondja:

Az élet szép! — De nem kívánhatom,
Hogy mások is az én szememmel lássák.
Az élet szép, de nem mindenkinek,
Lehet, hogy másokhoz talán hideg,
Lehet, hogy más szívet örvénybe visz,
Úzi kegyetlenül viharba, vészbe...
Lehet, hogy üzött, tépett engem is,
Erényem, bűnöm, hogy nem vettem észre!

Ez a pár sor mutatja meg igazi képét a Szávay Zoltán poézisának. Ez a nagy, mindent átfogó megnyugvás, ez a derült életfelfogás tükröződik vissza minden versén külön-külön. Ez csillan ki szerelmi verseiből, ezt érezzük az elégiában, még a háborús verseiből is ez az életbölcsélet látszik.

Nagy gyönyörűséggel fogja lapozni mindenki ezeket a verseket, aki szereti a sok igaz érzésektől teli új magyar lírát és sok öröme lesz olvasásuk közben.

A könyvet a Singer és Wolfner könyvkiadó cég adta ki, a kiállítás a békéscsabai Tevan-nyomdát dicséri, megszerezhető minden könyvkereskedésben, vagy magánál a szerzőnél (Temesvár, Keresk. és iparkamara). Ára 4 korona.

Művészet.

Jóteknycélu orgona-hangverseny Antalfalván. Antalfy-Zsiross Dezső városunk szülöttje, a nagyírú orgonaművész, a budapesti Orsz. m. kir. Zeneakadémia tanára, Mesterovits Pálné szíves közreműködésével Antalfalván 1917. évi augusztus hó 19-én d. u. 5 órakor az ág. evang. templomban az egyház kitűnő új orgonáján orgonahangversenyt rendez az antalfalvai fiók vöröskereszt egyeslet javára a következő műsorral: 1. Bach J. S.: Tokkáta, Adagio és Fuga C-dur. Orgonán előadja: Antalfy-Zsiross Dezső. 2. Marchesi: Ima. Orgona kísérettel éneklí: Mesterovits Pálné. 3. Boellmann: Gótilkus Suite. a) Chorál. b) Menuett. c) Ima. d) Tokkáta. Orgonán előadja: Antalfy-Zsiross Dezső. 4. a) Dubois: Téma varációkkal. b) Bossi: Canzonzin. Orgonán előadja: Antalfy-Zsiross Dezső. 5. a) Beethoven: Fohász. b) Schubert: A tengeren. Orgona kísérettel éneklí: Mesterovits Pálné. 6. Antalfy-Zsiross Dezső: „Festa bucolica” (Pásztorok ünnepe). Orgonán előadja: Antalfy-Zsiross Dezső.

Ez a műsor, mely még a kényesebb izlésű zenebarátokat is csábítja, már maga garancia arra, hogy a siker teljes legyen, de mint halljuk az érdeklődés Bossi legjobb tanítványa iránt már is óriási.

Csak RÁDIUM sós borszeszt használjunk test- és egészségápolásra.

Nagy üveg ára	K 6'60
Közép üveg ára	K 3'30
Kis üveg ára	K 1'20

Gyártja: A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársasága Nagykanizsán.

1613—1917. szám.

637—3.1

Pályázati hirdetés.

Bóka községében egy *irnokai állás* lesz betöltendő, mely évi 1200 korona fizetéssel van javadalmazva. A jegyzői teendőkhöz némi jártasság és a szerb nyelv tudása kívánatos.

A kérvények alulírt előjárásához címzendők.

Bóka, 1917 augusztus 7.

Bóka község előjárásága.

Keresek

egy cipész szabászt
heti 60—70 K fizetéssel
azonnali belépésre.

Ferenczy János cipész
Nagybeeskerek, Hunyadi-utca.

Ópáva község jegyzője.

Hirdetés.

Ópáva községénél nyugdíjazás alatt álló *segédjegyzői állásra* okleveles segédjegyzőt keresek.

Javadalmazás 218 korona havi fizetés a községtől és szorgalmához mérten megfelelő mellékjövedelem.

Végleges betöltés esetén az állással havi 265 korona járandóság jár.

Ópáva, 1917. évi augusztus hó 2-án.

Frass Károly
községi jegyző.

628—33

Két elsőrendű új benzin
magánjáró motorommal
cséplést vállalok.

„R ó z s i” malom
Ujözora.

„CONCORDIA”

(Fő utca)

a legolcsóbb temetkezési vállalat.
Saját diszkocsival és személy-
zettel rendelkezik.

Nagy koporsó-, koszoru- és szem-
fedőraktár. Telefon 338.

Keresek

gépraktáramba lehetőleg szakma-
gyakorlattal, magyar, német és
szerb nyelvet bíró férfi- vagy női-
munkaerőt azonnali belépésre

SANDER M. JÓZSEF
gépraktára, Nagybeeskerek

Egy három lakásból álló

új ház eladó.

Bővebbet

Izákoviits Szvetozár
szerb egyházközségi elnöknl.

A Szegedi Kereskedők

Egyesületének Deákinternátusa

felvesz az 1917/18. tanévre
polgári, közép- és felsőkeres-
kedelmi iskolai tanulókat. Jó
ellátás, gyakorlatias nevelés és
gondos felügyelet a tanulmá-
nyokra, biztosítva.

Évi ellátási díj K 1000.—.

Igazgatók: Lakos Soma és Bayer Nándor
felsőkereskedelmi iskolai tanárok. — Pros-
pektust kívánatra küld Paul Adolf gond-
nok, Szeged, Fodor-u. 33. sz. (Saját ház.)

Patkányirtó
foxterrier kutyák
és moslák eladó.

Cím a kladóhivatalban
megtudható.

**Női kalap festést
és vasalást vállal**

Tolvay Józsefné
divatárusnő Nagybecskerek.

A zombolyai járás főszolgabirójától.

4864—1916. szám.

646—3.1

Pályázati hirdetmény.

A Torontálmegye zombolyai járásához tartozó *Torontálorosi* községben üresedésben levő *segédjegyzői állásra* pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900: XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a zombolyai főszolgabírói hivatalhoz a folyó év *szeptember havának 10-ig* benyújtsák, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása: Kézpénzfizetés évi 1400 korona.

Zombolya, 1917. évi augusztus hó 8-án.

Tullics, főszolgabíró.

Egy használt magánjátó

cséplő-garnitúra

betegség miatt jutányos árrért eladó.
Üzemben megtekinthető.

Csorba Gáspár Antalvalva
Torontálmegye.

A zombolyai járás főszolgabirójától.

2793—1917. szám.

645—3.1

Pályázati hirdetmény.

A Torontálmegye zombolyai járásához tartozó *Nagykomlós* községben üresedésben levő *végrehajtó-kézbesítői állásra* pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, az életkort és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a zombolyai főszolgabírói hivatalhoz a folyó év *szeptember havának 10-ig* benyújtsák, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása: Kézpénzfizetés 1200 korona.

Zombolya, 1917. évi augusztus hó 9-én.

Tullics, főszolgabíró.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen
védve.

REITTER OSZKÁR

nagybecskereki nyugalmazott
főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek
nagyszerű találmánya a

„Patkánin”

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és föltűnül minden más irtószerrel szemben.

1 doboz ára 5 K

mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. — Ismerető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdaságban hány adag használható, kérésre ingyen küld a

PATKÁNIN gyár vezetője a Torontáli Agrárbank Részv.-társaság
melynek Nagybecskereken **BERÉNYI BÓDOG VÁSÁRKESZŐ**
székhelyén elárulható.

„Berlini Áruház”

Fő-utca, fiók 41. és 68. szám.

Ajánl nagyban és kicsinyben képeslapokat, legújabb brossokat, fülbevalókat stb., disz-műárukat, könyveket, levélpapírt (dobozban is) játékarut, szandált, hadi-cipőt, papucsot, írószerket, kozmetikai cikkeket, képeslap-albumokat, emlékkönyvet stb.

ÉGETETT MÉSZ

egész kocsirakományokban különböző állomásokról, állandóan kapható.

Kohn Adolf és Fia

Első délmagyarországi festék-, építőanyag-és szennagykereskedése
Temesvár — Gyárvaros.

Házmester

lehetőleg azonnali
belepésre kerestetik.

Cím a kiadóban.

Égetett fehérmeszet

Ia minőségben vagontételekben
— — — prompt szállít : — — —

**A Magyar Bank és Kereskedelmi
Részvénytársaság Cementosztálya**
— Budapest, V., Bank-utca 6. —

Egy ügyes

árusító leány

azonnal felvétetik.

Tolvay Józsefné
divatárusnő Helyben.

A zombolyai járás főszolgabirójától.

2794—1917. szám.

644—3.1

Pályázati hirdetmény.

A Torontálmegye zombolyai járásához tartozó *Nagykomlós* községben üresedésben levő *segédjegyzői állásra* pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900: XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a zombolyai főszolgabírói hivatalhoz a folyó év *szeptember havának 10-ig* benyújtsák, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása: Kézpénzfizetés évi 1400 korona.

Zombolya, 1917. évi augusztus hó 8-án.

Tullics, főszolgabíró.

Rikkancsokat

felvesz

a Torontál kiadóhivatala.

Fuvarozást

(homok, téglá, fa, gabona-
nemüeket stb.) jutányosan
vállal megbízható személy-

zettel

Kurländer Imre cég

Nagybecskerek.

Telefonszám 35.

Legujabb.

A francia kormány átalakítása.

Páris, aug. 11. Délutáni távirat.

A Ribot kormányt legközelebb átalakítják, ami Clemenceau támogatásának eredménye. Malvy és Vilette miniszterek kiválnak a kabinetből, Thomas állása a szocialisták kegyelmétől függ.

Argentina Németország ellen.

Genf, aug. 11. Az argentinai hadsereget mozgósították Németország ellen.

Buvárhajó sikere.

Berlin, aug. 11. Hivatalos.

Buvárhajóink ujabban 21.000 brutto tonna tartalmu ellenséges hajóteret sülyesztettek el.

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügynökségek:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fng.-u.
Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.

Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Tell Mihály, Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mészik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mészik R. ösvégye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Tamasvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézmunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part, Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkórártár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bencze A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.

Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Urdivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Munkáslányok

azonnal felvételnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.